

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the
Courts of Cambodia

ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
Office of the Co-Investigating Judges
Bureau des Co-juges d’instruction
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ

Criminal Case File /Dossier pénal
លេខ/No: 002/14-08-2006
លេខស៊ើបអង្កេត/Investigation/Instruction
លេខ/No: 002/19-09-2007-ECCC-OCIJ

ដីកាសម្រេចអំពីការបន្តថែទាំបណ្តោះអាសន្ន

ការបន្តខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

Order on Extension of Provisional Detention
Ordonnance sur la prolongation
de la détention provisoire

យើង យូ ប៊ុនឡុង និង Marcel LEMONDE (ម៉ាសែល ឡឺម៉ុង) សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

បានឃើញច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៤ (“ច្បាប់ស្តីពី អ.វ.ត.ក.”)

បានឃើញវិធាន ៦៣(៧) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ

បានឃើញការបើកការស៊ើបអង្កេតលើឈ្មោះ អៀង សារី

ត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យចំពោះ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ និងការបំពានបំពានធ្ងន់ធ្ងរលើអនុសញ្ញាក្រុងហ្សឺណែវ ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ១៩៤៨ បទល្មើសដែលមានចែង និងផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា៥ មាត្រា៦ មាត្រា២៩ (ថ្មី) និងមាត្រា៣៩ (ថ្មី) នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក.

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ដង្កោ ក្រុង ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១ 1
ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១។

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, National Road 4, Choam Chao, Dangkao Phnom Penh
Mail Po Box 71, Phnom Penh Tel:+855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.
Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens, Route nationale 4, Choam Chao, Dangkao, Phnom Penh
Boite postale 71, Phnom Penh. Tel: +855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.

បានឃើញដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧

បានឃើញសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨

បានឃើញសេចក្តីជូនដំណឹងចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨ ដែលក្នុងនោះយើងបានជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ និងមេធាវីរបស់ខ្លួន អំពីគោលបំណងរបស់យើងក្នុងការបន្តថេរៈវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដែលនឹងត្រូវផុតរលត់នៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨ ហើយនិងបានឱ្យដំណឹងដល់ពួកគេថា ពួកគេមានរយៈពេល ១៥ ថ្ងៃ ដើម្បីធ្វើការកត់សម្គាល់ ឬតវ៉ាមកយើង

បានឃើញការតវ៉ាជំទាស់របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទ ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨។

ការរំលឹកឡើងវិញអំពីនីតិវិធី

១. នាថ្ងៃទី ១៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៧ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានចេញនូវដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ដែលក្នុងនោះសហព្រះរាជអាជ្ញាបានបង្ហាញឈ្មោះ អៀង សារី និងជនសង្ស័យចំនួនបួននាក់ផ្សេងទៀត ថាបានប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ ដែលបិតនៅក្រោមយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ¹។

២. នាថ្ងៃទី ១២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានជូនដំណឹងដល់ អៀង សារី អំពីការដាក់ជននេះឱ្យបិតនៅក្រោមការពិនិត្យចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ (ការធ្វើមនុស្សឃាត ការសម្លាប់រង្គាល ការដាក់ក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ និងអំពើ អមនុស្សធម៌ផ្សេងៗទៀត) និងការបំពារបំពានធ្ងន់ធ្ងរលើអនុសញ្ញាក្រុងហ្សឺណែវ ថ្ងៃទី ១២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ១៩៤៩ (ការធ្វើមនុស្សឃាតដោយចេតនា ការបង្កដោយចេតនាឱ្យមានរបួសធ្ងន់ធ្ងរ ឬឱ្យមាន ការឈឺចាប់ដល់

¹ D3 ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៧។

រាងកាយ ឬសុខភាព ការដកហូតដោយចេតនាពីឈ្លីយសឹក ឬជនស៊ីវិលនូវសិទ្ធិ ទទួលបានការកាត់
ទោសដោយយុត្តិធម៌ ការនិរទេស ការជម្លៀស ឬការឃុំខ្លួនជនស៊ីវិលដោយខុសច្បាប់²។

៣. នាថ្ងៃទី ១៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧ បន្ទាប់ពីមានការជជែកតទល់ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
បានសម្រេចឱ្យមានការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ក្នុងថេរៈវេលាអតិបរមាចំនួនមួយឆ្នាំ³។

៤. នាថ្ងៃទី ១២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧ អៀង សារី បានធ្វើបណ្តឹង ឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំ
ខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន⁴។ បន្ទាប់ថ្ងៃសវនាការ ដែលប្រព្រឹត្តទើងនៅថ្ងៃទី ៣០ មិថុនា និង ថ្ងៃទី០១ ទី០២
និងទី០៣ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៨ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានយល់ស្របជាឯកច្ឆ័ន្ទលើដីកាសម្រេចឃុំខ្លួន
បណ្តោះអាសន្ន ហើយដែលសំអាងហេតុ ដែលមានក្នុងដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវបាន
ជំនួសដោយសំអាងហេតុ ដែលមានក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ⁵។

៥. នាថ្ងៃទី ១៣ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ
និងមេធាវីរបស់ខ្លួនថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតគ្រោងនឹងធ្វើការបន្តថេរៈវេលានៃការឃុំខ្លួន អៀង
សារី ហើយថាពួកគេមានថេរៈវេលា ១៥ ថ្ងៃ ដើម្បីធ្វើការកត់សម្គាល់ និងតវ៉ា⁶។

៦. នាថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨ សហមេធាវីរបស់ អៀង សារី បានដាក់នូវការ
កត់សម្គាល់របស់ខ្លួន ដោយទាមទារឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសម្រេចដោះលែងកូនក្តីរបស់ខ្លួនឱ្យ

² C12/I កំណត់ហេតុនៃការនាំខ្លួន អៀង សារី ចុះថ្ងៃទី ១២ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨។
³ C22 ដីកាសម្រេចឱ្យមានការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧។
⁴ C22/II/5 បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧ ធ្វើនៅថ្ងៃទី១២
ធ្នូ ២០០៧។
⁵ C22/II/73 អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ចុះថ្ងៃទី
១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨។
⁶ C22/2 ការជូនដំណឹង (វិធាន ៦៣.៧) ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៨។

មានសេរីភាព ឬធ្វើការជំនួសការឃុំខ្លួន ដោយការឃុំខ្លួននៅក្នុងគេហដ្ឋាន ក្នុងលក្ខខណ្ឌ ដែលស្របទៅនឹងគោលបំណងនៃវិធាន ៦៣ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង⁷។

ការរំលឹកឡើងវិញអំពីច្បាប់ដែលត្រូវអនុវត្ត

៧. កថាខណ្ឌ ៦ និង ៧ នៃវិធាន ៦៣ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង បានផ្តល់អំណាចឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ក្នុងការពន្យារពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន៖

វិធាន ៦៣.៦. នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នអាចធ្វើឡើងដូចខាងក្រោម៖

ក) ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម និងឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ថេរៈវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមិនអាចលើសពីមួយឆ្នាំបានទេ។ ប៉ុន្តែសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអាចពន្យារពេលការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបន្ថែមម្តងបានមួយឆ្នាំ។

វិធាន ៦៣.៧. នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ហើយត្រូវមានសំអាងហេតុ ចំពោះការពន្យារពេលនៃការបន្តឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។ ការពន្យារពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អាចធ្វើបានតែក្នុងករណី ដែលសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ និងមេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទ ហើយត្រូវផ្តល់រយៈពេល ១៥ ថ្ងៃ ដើម្បីទុកពេលឱ្យតវ៉ាទៅសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការពន្យារពេលមិនត្រូវឱ្យលើសពីពីរដងបានឡើយ។ ដីកាសម្រេចនេះបើកផ្លូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍។

៨. សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត អាចចេញដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នជនត្រូវចោទបាន តែកាលណាលក្ខខណ្ឌ ដែលកំណត់នៅក្នុង វិធាន ៦៣.៣. ត្រូវបានបំពេញតែប៉ុណ្ណោះ៖

⁷ ការកត់សម្គាល់របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីប្រឆាំងនឹងការបន្តការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ២៨ តុលា ២០០៨។ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ដង្កោ ក្រុង ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១ 4 ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១។
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, National Road 4, Choam Chao, Dangkao Phnom Penh
Mail Po Box 71, Phnom Penh Tel: +855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.
Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens, Route nationale 4, Choam Chao, Dangkao, Phnom Penh
Boite postale 71, Phnom Penh. Tel: +855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.

ក) មានមូលហេតុដែលត្រូវបានរកឃើញ និងជឿជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា ជននោះធ្លាប់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសមួយ ឬច្រើន ដូចមានចែងក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ឬដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម។

ខ) សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតយល់ឃើញថា ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន គឺជាវិធានការចាំបាច់ដើម្បី៖

- i. រារាំងកុំឱ្យជនដែលត្រូវចោទនោះគាបសង្កត់ទៅលើសាក្សី ឬជនរងគ្រោះ ឬរារាំងកុំឱ្យមានការត្រូវរូបគ្នារវាងជនត្រូវចោទ និងអ្នកសមគំនិតចំពោះបទឧក្រិដ្ឋដែលស្ថិតនៅក្រោមយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។
- ii. ថែរក្សាភស្តុតាង ឬការពារមិនឱ្យបំផ្លាញភស្តុតាង។
- iii. ធានាអំពីវត្តមានរបស់ជនត្រូវចោទនៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធី។
- iv. ការពារសន្តិសុខឱ្យជនដែលត្រូវចោទ ឬ
- v. រក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។

៤. នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចចំពោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដែលធ្វើឡើងដោយ នួន ជា ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានធ្វើការកំណត់និយមន័យចំពោះពាក្យថា “មូលហេតុដែលត្រូវបានរកឃើញ” ស្របតាមខ្លឹមសារនៃវិធាន ៦៣.៣^៨៖

ដូចតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិធ្លាប់បានអនុវត្ត អង្គបុរេជំនុំជម្រះនឹងធ្វើការបកស្រាយពាក្យថា “មូលហេតុដែលត្រូវបានរកឃើញ” ដោយធ្វើការស្វែងរកបទដ្ឋានណែនាំ នៅក្នុងយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការអឺរ៉ុបស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស។ នេះមានន័យថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវតែធ្វើការវិនិច្ឆ័យថា តើមានអង្គហេតុ ឬព័ត៌មាន ដែលនឹងធ្វើឱ្យអ្នកសង្កេតការដែលមិនលំអៀងជឿថា បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធដាច់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសមែនដែរ ឬទេ។

⁸ C11/54 អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សេចក្តីសម្រេចចំពោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន នួន ជា ២០ មីនា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៤៦។

ការកត់សម្គាល់របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី

១០. នៅក្នុងបណ្តឹងតវ៉ារបស់ខ្លួន^១ អៀង សារី បានបកស្រាយថា៖

ក) សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមានកាតព្វកិច្ចក្នុងការផ្តល់នូវសំអាងហេតុ និងសំអាងច្បាប់ឱ្យបានពិស្តារ ចំពោះរាល់ការសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ឬការរក្សាបន្តការឃុំខ្លួន។ ជនជាប់ឃុំអាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដោយត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ និងប្រកបដោយសមធម៌បាន ទាល់តែដីកាសម្រេចទាំងអស់មានបរិយាយពិស្តារអំពីហេតុផល។

ខ) ការសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អាចនឹងបង្កប់ឱ្យមាន ប្រសិនបើវាជាវិធានការចាំបាច់តែប៉ុណ្ណោះ។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនត្រូវផ្តល់អាទិភាពឱ្យការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ជាងការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការនោះឡើយ ប្រសិនបើវិធានការទាំងនេះមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសម្រេចបាននូវគោលដៅនៃការឃុំខ្លួន។

គ) ប្រសិនបើអនុវត្តឱ្យត្រឹមត្រូវនូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ នៃវិធាន ៦៣.៣.ខ). ទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី នឹងត្រូវដោះលែងឱ្យមានសេរីភាព និងដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ។

ហេតុផលនៃសេចក្តីសម្រេច

វិធាន ៦៣.៣.គ. នៃវិធានផ្ទៃក្នុង

១១. នៅក្នុងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតគិតថាវាពិតជាមានហេតុផល ដែលនាំឱ្យជឿជាក់ច្បាស់ថា ជនត្រូវចោទធ្លាប់បានប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលខ្លួនគាត់ត្រូវបានចោទប្រកាន់។ នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានធ្វើការ

^១ C22/3 ការកត់សម្គាល់របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីប្រឆាំងនឹងការបន្តការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ២៨ តុលា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ០១។

វិភាគយ៉ាងល្អិតល្អន់ លើសំណុំរឿង ដែលមាននៅក្នុងថ្ងៃសវនាការ¹⁰។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសម្រេច យកជាបានការនូវភស្តុតាងដូចខាងក្រោម៖

ក) តាមរយៈការប្រកាសផ្សេងៗ អៀង សារី បានទទួលស្គាល់ថា ខ្លួនធ្លាប់ជារដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង ការបរទេស និងជាសមាជិករបស់គណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ នៃបក្សកម្ពុជានីសកម្ពុជា¹¹

ខ) ការប្រកាសរបស់ជនត្រូវចោទផ្សេងទៀត ជាពិសេសរបស់ [លុប] ហើយបានអះអាងថា អៀង សារី ជាសមាជិកពេញសិទ្ធិនៃគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍¹²។

គ) បញ្ជីឈ្មោះអ្នកទោស ដែលជាប់ឃុំនៅមន្ទីរ ស-២១ បង្ហាញថាមនុស្សជាង ១០០ នាក់ ត្រូវបានចាប់ខ្លួនពីក្រសួងការបរទេស¹³។

ឃ) សៀវភៅរបស់ Laurence PICQ ដែលកាលនោះធ្វើការនៅក្នុងក្រសួងការបរទេស ហើយបាននិយាយថា គាត់ធ្លាប់បានឃើញ អៀង សារី ក្នុងពេលប្រជុំ ហើយជននេះបានជំរុញឱ្យអ្នក ចូលរួមបង្ហាញអំពីជនក្បត់¹⁴។

ង) ឯកសារផ្សេងៗ ដែលមានដូចជាកំណត់ហេតុនៃសន្ទុកថា ដែលធ្វើឡើងដោយ អៀង សារី ហើយក្នុងនោះមានការអំពាវនាវឱ្យ “កំទេច” ខ្មាំង សេចក្តីណែនាំនៃគណៈកម្មាធិការមជ្ឈឹម កំណត់ហេតុនៃគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ និងចម្លើយសារភាពរបស់មន្ត្រីរាជការនៃក្រសួងការបរទេស ដែលត្រូវបានចុះហត្ថលេខានៅមន្ទីរ ស-២១ និងបញ្ជូនទៅ អៀង សារី¹⁵។

១២. ដោយពិនិត្យទៅលើមូលដ្ឋាននៃភស្តុតាងទាំងនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានធ្វើការសន្និដ្ឋានថា សំណុំរឿង៖

¹⁰ ថ្ងៃទី ៣០ មិថុនា និង ថ្ងៃទី ០១ ទី០២ និងទី០៣ កក្កដា ២០០៨។

¹¹ C22/73 អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៧៥ និង ៧៦។

¹² ដូចខាងលើ កថាខណ្ឌ ៧៥-៧៧។

¹³ ដូចខាងលើ កថាខណ្ឌ ១៣។

¹⁴ ដូចខាងលើ កថាខណ្ឌ ៤៣។

¹⁵ ដូចខាងលើ កថាខណ្ឌ ៨២ ៨៧ និង ៩២។

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅ ផ្លូវជាតិលេខ៤ សង្កាត់ ចោមចៅ ខណ្ឌ ដង្កោ ក្រុង ភ្នំពេញ ប្រអប់សំបុត្រលេខ៧១ ទូរស័ព្ទលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩១៤ ទូរសារលេខ +៨៥៥(០)២៣ ២១៨៩៤១។

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, National Road 4, Choam Chao, Dangkao Phnom Penh
Mail Po Box 71, Phnom Penh Tel: +855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.
Chambres extraordinaires au sein des tribunaux cambodgiens, Route nationale 4, Choam Chao, Dangkao, Phnom Penh
Boite postale 71, Phnom Penh. Tel: +855(0)23 218914 Fax: +855(0) 23 218941.

...មានភស្តុតាង ដែលអាចធ្វើឱ្យអ្នកសង្កេតការណ៍ដោយមិនលំអៀងជឿថា នៅត្រឹមដំណាក់កាលនៃការស៊ើបអង្កេតនេះ ជនត្រូវចោទធ្លាប់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដែលខ្លួនត្រូវបានចោទប្រកាន់។ ដូច្នោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថាលក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃវិធាន ៦៣.៣. ត្រូវបានបំពេញ¹⁶។

១៣. ចាប់តាំងពីថ្ងៃសវនាការនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នោះមក សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនៅតែបន្តកិច្ចស៊ើបសួររបស់ខ្លួន ចំពោះបទចោទប្រកាន់ ដែលមាននៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររហូតមក។ ប៉ុន្តែនៅក្នុងសំណុំរឿង មិនទាន់មានភស្តុតាងថ្មីណា ដែលផ្ទុយទៅនឹងភស្តុតាង ដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះយកមកធ្វើជាមូលដ្ឋាននៃសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួននៅឡើយទេ ជាហេតុធ្វើឱ្យសំអាងហេតុរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះនៅតែមានសុពលភាព។ ផ្ទុយទៅវិញ សាក្សីឈ្មោះ [លុប] បានបញ្ជាក់គាំទ្រលើការចោទប្រកាន់ទាំងនេះ¹⁷។

១៤. ដោយហេតុថា ការសន្និដ្ឋានរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះលើសំណុំរឿងនេះ នៅថ្មីៗនៅឡើយ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតយល់ឃើញថា វាមិនជាការចាំបាច់ទេ ដែលត្រូវធ្វើការបកស្រាយលើមូលដ្ឋាននៃភស្តុតាងសំខាន់ផ្សេងៗទៀត ដោយគ្រាន់តែធ្វើការកត់សម្គាល់ថា អង្គបុរេបានធ្វើការវិភាគនេះហើយចាប់យកចំណុចសង្ខេប ដែលដាក់បន្ទុកលើ អៀង សារី។

១៥. សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបញ្ជាក់ថា អៀង សារី មិនធ្លាប់បានធ្វើការបដិសេធទេ ចំពោះហេតុដែលថា ភស្តុតាងដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងគឺវាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការអនុវត្តបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៦៣.៣.ក). ។

១៦. ដោយសារហេតុផលទាំងនេះ និងបន្ទាប់ពីបានពិនិត្យលើភស្តុតាងដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងទាំងអស់ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា នៅត្រឹមដំណាក់កាលនៃកិច្ចស៊ើបសួរនេះ

¹⁶ ដូចខាងលើ កថាខណ្ឌ ៩៤។

¹⁷ [លុប]

ភស្តុតាងដែលប្រមូលបានទាំងអស់ អាចនឹងធ្វើឱ្យអ្នកសង្កេតការមិនលំអៀងជឿបានថា អៀង សារី ក្នុងនាមជារដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេស បាន៖

ក) ប្រើប្រាស់អំណាច និងការគ្រប់គ្រងលើក្រសួងការបរទេស និងស្ថាប័ននៅក្រោមចំណុះ

ខ) ក្នុងនាមជាសមាជិកពេញសិទ្ធិនៃគណៈកម្មាធិការមជ្ឈឹម និងគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍ នៃបក្សកម្មុយនីស្តកម្ពុជា បានជម្រុញ បញ្ជា ខកខានក្នុងការបង្អាក់ និងផ្ដន្ទាទោស ឬជួយ និងលើកទឹកចិត្តដល់ការប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មដែលខ្លួនត្រូវបានចោទប្រកាន់។

១៧. ជាងនេះទៅទៀត ត្រូវកត់សម្គាល់ថា បទឧក្រិដ្ឋកម្មដែលចោទប្រកាន់លើ អៀង សារី ត្រូវបានប្រព្រឹត្តិឡើងក្នុងបរិបទនៃជម្លោះប្រដាប់អាវុធអន្តរជាតិ រវាងកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងសាធារណៈរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម និងក្នុងក្របខណ្ឌនៃការវាយប្រហារជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធ និងរីករាលដាលប្រឆាំងនឹងប្រជាជនស៊ីវិល។

វិធាន ៦៣.៣.ខ. នៃវិធានផ្ទៃក្នុង

១៨. ត្រូវធ្វើការកត់សម្គាល់ថា ការសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នអាចធ្វើទៅបាន ប្រសិនណាបើលក្ខខណ្ឌណាមួយ ដែលកំណត់ក្នុងវិធាន ៦៣.៣.ខ. ត្រូវបានបំពេញ។ លើសពីនេះ ត្រូវកត់សម្គាល់ទៀតថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានបញ្ជាក់ច្បាស់ជាមួយ អៀង សារី ហើយថា ការសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អាចធ្វើទៅបាន ប្រសិនណាបើវាជាវិធានការចាំបាច់ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនៃវិធាន ៦៣.៣.ខ. តែប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះប្រសិនណាបើគោលដៅនេះអាចត្រូវបានសម្រេចដោយមធ្យោបាយណាផ្សេងទៀតបាន នោះមធ្យោបាយទាំងនោះនឹងត្រូវទុកក្នុងការពិចារណា។

១៩. មុននឹងធ្វើការពិនិត្យលើគោលបំណងនៃវិធាន ៦៣.៣.ខ. សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតធ្វើការកត់សម្គាល់ថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានធ្វើការពិនិត្យយ៉ាងលំអិតនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនរួចទៅហើយ។ ទោះបីវាជាការចាំបាច់ដែលត្រូវធានាអំពីចរិតលក្ខណៈចាំបាច់នៃការបន្តការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ក្នុងពេលដែលដីកាដោះឃ្នកត្រូវផុតរលត់នោះក្តី ក៏សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនៅតែយល់ស្រប និង

ដើរតាមការសន្និដ្ឋានរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ ដើម្បីជាមូលដ្ឋានក្នុងការសម្រេច ចៅក្រមទាំងប្រាំនៅ ក្នុងអង្គបុរេជំនុំជម្រះយោងទៅលើសារណារបស់ភាគី និងទង្វើករណីផ្សេងៗ ដែលភាគីបានលើកឡើង ដោយផ្ទាល់មាត់ក្នុងអំឡុងពេលបួនថ្ងៃនៃសវនាការ ហើយថែមទាំងមានលទ្ធភាពក្នុងការពិនិត្យ ភស្តុតាងក្នុងសំណុំរឿង ដែលពាក់ព័ន្ធជាពិសេសជាមួយនឹងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នទៀតផង ហើយ វាសុទ្ធតែជាភស្តុតាងដែលសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនបានទទួលទេនៅក្នុងខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧ នោះ។

២០. ជាធម្មតា ប្រសិនណាបើសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានទទួលភស្តុតាងថ្មីបន្ថែម ដែលអង្គ បុរេជំនុំជម្រះមិនទាន់ទទួលបាន ហើយដែលអាចនាំឱ្យគិតថាមានការផ្លាស់ប្តូរកាលៈទេសៈ អ្វីៗដែល បានលើកឡើងខាងលើត្រូវតែពិនិត្យឡើងវិញ។ ផ្ទុយទៅវិញ នៅក្នុងរឿងនេះ វាមិនមានទេ។

ធានាអំពីវត្តមានរបស់ជនត្រូវចោទនៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធី

២១. បើពិនិត្យតាមភស្តុតាងដែលមានក្នុងសំណុំរឿង យើងសង្កេតឃើញថា៖

ក) អៀង សារី បានរស់នៅក្រុងប៉ៃលិន ហើយខ្លួនគាត់ផ្ទាល់បានស្គាល់អភិបាល និងអភិបាល រងក្រុង ដែលអាចជួយគាត់បាន ប្រសិនបើគាត់ចង់រត់គេចខ្លួនទៅប្រទេសថៃ¹⁸។

ខ) យើងអាចធ្វើការសន្និដ្ឋានដោយសមហេតុផល តាមរយៈការធ្វើដំណើរនៅក្នុងអតីតកាល ថា រូបគាត់មានមធ្យោបាយហិរញ្ញវត្ថុ ដែលអាចជួយសម្រួលដល់ការរត់គេចខ្លួនរបស់គាត់¹⁹។

¹⁸ C22/I/73 អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨, 00232830-00232861 (អង់គ្លេស) កថា. ១០២។

¹⁹ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១០៣។

គ) អៀង សារី កាន់លិខិតឆ្លងដែនមួយ ឬច្រើន ក្នុងនោះមានលិខិតឆ្លងដែនមួយដែលមិនមែន
ចេញដោយប្រទេសកម្ពុជា និងដោយប្រើឈ្មោះផ្សេង ជាមួយនឹងទឹកនៃ និងថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើតមិនត្រឹម
ត្រូវ។ គាត់មានមិត្តភក្តិនៅបរទេស ដែលអាចជួយគាត់ឱ្យចាកចេញពីប្រទេសកម្ពុជាផងដែរ²⁰។

ឃ) វាជាការពិតដែល អៀង សារី អាចរត់គេចខ្លួនមុនពេលចាប់ខ្លួនគាត់ប្រសិនបើគាត់ចង់ធ្វើ
ប៉ុន្តែគាត់មិនបានធ្វើទេ ប៉ុន្តែនេះមិនធានាថាគាត់មិនរត់គេចខ្លួននៅពេលនេះទេ។ ស្ថានភាពនៅពេល
បច្ចុប្បន្ននេះ មិនដូចពីមុនទេ ពីព្រោះគាត់ស្ថិតនៅក្រោមកិច្ចស៊ើបសួរ²¹។

២២. ដោយហេតុផលនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសន្និដ្ឋានថា វាជាការចាំបាច់ដែលអះអាង
ទទួលស្គាល់ការឃុំខ្លួន អៀង សារី ជាបណ្តោះអាសន្ន ដើម្បីធានាការរក្សាទុកគាត់សម្រាប់ដំណើរការ
តុលាការ²²។

២៣. នៅក្នុងការកត់សំគាល់របស់ខ្លួន អៀង សារី មិនបានបង្ហាញភស្តុតាងថ្មីបន្ថែមទេលើចំណុចនេះ
គឺលើកឡើងវិញតែទង្វើករណីដែលបានបង្ហាញអង្គបុរេជំនុំជម្រះរួចហើយប៉ុណ្ណោះ។ គាត់លើកឡើងថា
អង្គបុរេជំនុំជម្រះ មិនបានគិតគូរពីកត្តាជាច្រើនដែលក្នុងនោះ “មានលក្ខណៈសមហេតុផលបំផុត”
គឺថា ប្រពន្ធរបស់គាត់ដែលមានអាយុជិត ៨០ សិបឆ្នាំ ទៅហើយ និងមានសុខភាពមិនសូវល្អផង
ដូច្នោះបើសិនជាគាត់រត់គេចខ្លួនទៅក្រៅប្រទេស គាត់នឹងមិនបានជួបប្រពន្ធគាត់ទៀតទេ²³។

២៤. ទង្វើករណីទាំងនេះ មិនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបង្ហាញថា ស្ថានភាព បានផ្លាស់ប្តូរទេចាប់តាំងពីថ្ងៃ
ចេញសេចក្តីសម្រេចដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលហេតុផលនៃសេចក្តីសម្រេចនេះ សហចៅក្រមស៊ើប
អង្កេត យល់ស្របតាម។ ហេតុដូច្នេះនេះ ផ្អែកអង្គហេតុដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ សហចៅក្រមស៊ើប

²⁰ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១០៤។

²¹ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១០៥។

²² នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១០៦។

²³ C23/3 ការកត់សំគាល់របស់មេធាវីការពារក្តីប្រឆាំងនឹងការពន្យារពេលការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ចុះថ្ងៃទី
២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨, 00235370-00235379 (អង់គ្លេស) កថា. ១៦។

អង្កេត សន្និដ្ឋានថា ការរក្សាការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន គឺជាវិធានការចាំបាច់មួយដើម្បីធានាវត្តមានរបស់ អៀង សារី នៅក្នុងគ្រប់ពេលនៃនីតិវិធី។

ការពារសន្តិសុខរបស់ជនត្រូវចោទ

២៥. នៅក្នុងការកត់សំគាល់របស់ខ្លួន អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានលើកឡើងថា អៀង សារី គឺជាអតីតឥស្សរជននយោបាយល្បីឈ្មោះមួយរូបនៅប្រទេសកម្ពុជា ដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាមេដឹកនាំនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ²⁴។ លើសពីនេះទៀត ប្រការដែលមិនមានការប៉ុនប៉ងសងសឹក ឬការប្រឆាំងដោយការប្រើអំពើហិង្សាមុនពេលចាប់ខ្លួនគាត់ មានភាពត្រឹមត្រូវតិចតួចប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែ ការចាប់ខ្លួនគាត់ បានកាត់បន្ថយនូវអារម្មណ៍នៃទិព្វភាពដែលគាត់មាន²⁵។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានកត់សំគាល់ឃើញពីការគំរាមកំហែងដែលបានស្តែងឱ្យឃើញយ៉ាងច្បាស់ប្រឆាំងនឹង ខុច នៅពេលសវនាការជាសាធារណៈលើកដំបូង និង ដោយមានហេតុផលដែលគួរជឿបាន ថា អៀង សារី បានប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋដែលកើតមានឡើង និងបទឧក្រិដ្ឋទាំងឡាយដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងបទឧក្រិដ្ឋដែលចោទប្រកាន់ចំពោះ ខុច នោះ បានសន្និដ្ឋានថា ការសំដែងនូវការគំរាមកំហែងដែលបានស្តាប់លឺនៅក្នុងសវនាការ ក៏អាចសំដៅទៅកាន់ អៀង សារី ផងដែរ²⁶។

២៦. ហេតុដូច្នោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានយល់ឃើញថា ការរក្សាការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន គឺជាវិធានការចាំបាច់ដើម្បីការពារសន្តិសុខរបស់ អៀង សារី²⁷។

២៧. នៅក្នុងការកត់សំគាល់របស់ខ្លួន អៀង សារី អះអាងថា សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានឈរតែលើមូលដ្ឋានប្រដូចគ្នាទៅនឹងស្ថានភាពរបស់ ខុច ប៉ុណ្ណោះ និងមិនបានគិតពីភាពខុស

²⁴ C22/I/73 អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨, 00232830-00232861 (អង់គ្លេស) កថា. ១០៧។

²⁵ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១០៨។

²⁶ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១០៩។

²⁷ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១១០។

គ្មារវាង ខុច និងជនត្រូវចោទដទៃទៀតទេ²⁸។ ប៉ុន្តែ ដូចការបកស្រាយរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត យល់ឃើញថា នៅពេលណាដែលទំនាក់ទំនង រវាងអង្គហេតុដែលបាន ចោទប្រកាន់ទៅលើ ខុច និងបទឧក្រិដ្ឋដែលបានចោទប្រកាន់ចំពោះ អៀង សារី ត្រូវបានប្រកាស ជាសាធារណៈ ពេលនោះ អ្នកដែលមានបំណងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខរបស់ ខុច ក៏អាចមាន ហេតុផលដូចគ្នា ក្នុងការធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខរបស់ អៀង សារី និងធ្វើការគំរាមកំហែង ដល់រូបគាត់²⁹។

២៨. ហេតុដូច្នោះ យោងតាមហេតុផលដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ រួមទាំងហេតុផលរបស់អង្គបុរេ- ជំនុំជម្រះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត យល់ឃើញថា ការរក្សាការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន គឺជាវិធាន ការចាំបាច់ដើម្បីការពារសន្តិសុខរបស់ អៀង សារី។

រក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ

២៩. បន្ទាប់ពីបានពិនិត្យលើឯកសារសំណុំរឿងរួចមក អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានឈានដល់ការសន្និដ្ឋាន ដូចខាងក្រោម ទាក់ទងនឹងភាពចាំបាច់ក្នុងការរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ៖

ក) ពេលវេលាដែលកន្លងផុតទៅ មិនបានកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ដែលបង្កឡើងដោយ របបកម្ពុជា ប្រជាធិបតេយ្យ ចំពោះប្រទេសជាតិទេ។ ប្រជាជនកម្ពុជាមួយផ្នែកធំ ទទួលរងនូវរបបសង្គ្រាម ចិត្តបន្ទាប់ពីការបញ្ចប់នៃរបបនេះ។ នីតិវិធីដែលកំពុងដំណើរការនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក អាចបង្ក

²⁸ C23/3 ការកត់សំគាល់របស់មេធាវីការពារក្តីប្រឆាំងនឹងការពន្យារពេលការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨, 00235370-00235379 (អង់គ្លេស) កថា. ១៩។

²⁹ C22/I/73 អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨, 00232830-00232861 (អង់គ្លេស) កថា. ១០៩។

ជាហានិភ័យក្នុងការដាស់ឡើងវិញនូវភាពចប់បាវម្តដែលដក់ជាប់នៅក្នុងសង្គមកម្ពុជា ហើយវាក៏អាច មានផលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សង្គមជាតិផងដែរ³⁰។

ខ) មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ បានកត់សំគាល់ថា បទឧក្រិដ្ឋដែលបាន កើតមានឡើងអំឡុងពេលនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ នៅតែបន្តញាំញីសង្គមកម្ពុជា³¹។

គ) នីតិវិធីនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក បានបង្កើតឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំងក្នុង ចំណោមប្រជាជនកម្ពុជា ដែលនេះបង្ហាញឱ្យឃើញថា ព្រឹត្តិការណ៍ដែលបានកើតមានឡើងចន្លោះពីឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ឆ្នាំ ១៩៧៩ នៅពេលបច្ចុប្បន្ន នៅតែជាចំណុចចាប់អាម្មណ៍ខ្ពស់របស់ប្រជាជនកម្ពុជា និងសហគមន៍អន្តរជាតិ³²។

ឃ) វាមិនមែនជាការគ្មានហេតុផលទេដែលយើងមើលឃើញពីការគំរាមកំហែងដល់ សន្តិសុខ³³។

៣០. ដោយហេតុផលនេះហើយ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានយល់ឃើញថា ការដោះលែង អៀង សារី ឱ្យមានសេរីភាព នឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។ ដូច្នោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បាន សន្និដ្ឋានថា ការរក្សាការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន គឺជាវិធានការចាំបាច់ដើម្បីធានាសណ្តាប់ធ្នាប់ សាធារណៈ។

៣១. សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ប្រកាន់យកហេតុផលនេះ និងមើលឃើញពីអវត្តមាននៃភស្តុតាង ទាំងឡាយដែលនាំឱ្យមើលឃើញថាស្ថានភាពបានផ្លាស់ប្តូរ ចាប់តាំងពីពេលសវនាការមក។ ដោយ

³⁰ C22/I/73 អង្គបុរេជំនុំជម្រះ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨, 00232830-00232861 (អង់គ្លេស) កថា. ១០៩។

³¹ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១១៤។

³² នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១១៥។

³³ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១១៦។

ហេតុផលនេះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សន្និដ្ឋានថា ការរក្សាការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន គឺជាវិធានការ ចាំបាច់ដើម្បីធានាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ³⁴។

ការឃុំខ្លួននៅក្នុងផ្ទះ

៣២. ទឡើករណីចំបងដែល អៀង សារី បានដាក់ជូនអង្គបុរេជំនុំ ប្រឆាំងនឹងការឃុំខ្លួនគាត់ គឺថា ការព្រួយបារម្ភទាំងឡាយទាក់ទិននឹងលក្ខខណ្ឌចាំបាច់កំណត់នៅក្នុងវិធាន ៦៣(៣)(ខ) នឹងលែងមាន ទៀតហើយ ប្រសិនបើ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ យល់ព្រមឱ្យមានការសម្រាកព្យាបាលជម្ងឺនៅមន្ទីរ ពេទ្យ ឬការឃុំខ្លួននៅក្នុងផ្ទះ។

៣៣. អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានយល់ឃើញថា វិធានផ្ទៃក្នុងនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ មិនមាន បទប្បញ្ញត្តិពិសេសណាមួយចែងអំពីទំរង់ដែលជំនួសការឃុំខ្លួនទេ និងបានបកស្រាយសំណើសុំរបស់ អៀង សារី ដូចជា “ការស្នើសុំដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពរួមជាមួយការសម្រាកព្យាបាលជម្ងឺនៅ មន្ទីរពេទ្យ ឬការដាក់ឃុំខ្លួននៅក្នុងផ្ទះ”³⁵។

៣៤. បន្ទាប់មកទៀត អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានយល់ឃើញថា៖

ក) ដោយយល់ឃើញថា ការរក្សាការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន គឺជាវិធានការចាំបាច់ដើម្បីធានា សន្តិសុខរបស់ អៀង សារី និងការរក្សារូបគាត់សម្រាប់ដំណើរការតុលាការ ព្រមទាំងការរក្សារបៀប រៀបរយសាធារណៈផង ដូច្នោះ សាមីខ្លួនមិនអាចត្រូវបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាព ឱ្យស្ថិតនៅក្រោម ការត្រួតពិនិត្យរបស់តុលាការទេ ពីព្រោះ ចរិតលក្ខណៈចាំបាច់នៃការឃុំខ្លួនមានប្រៀបជាងរាល់ការ ធានាដែលជនត្រូវចោទផ្តល់មក³⁶។

³⁴ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១១៧។

³⁵ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១១៩-១២០។

³⁶ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១២១។

ខ) ទោះបីជា អៀង សារី សម្រាកព្យាបាលជម្ងឺនៅមន្ទីរពេទ្យ ឬស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ របស់តុលាការក៏ដោយ ក៏សន្តិសុខផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គាត់ នៅតែអាចស្ថិតនៅក្នុងគ្រោះថ្នាក់ដដែល។ គាត់នឹងធ្វើដំណើរមកអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ សម្រាប់ហេតុផលផ្សេងៗ ហើយវានឹងមានការលំបាក ក្នុងការធានាសន្តិសុខរបស់គាត់ នៅក្នុងកំឡុងពេលនៃការដឹកជញ្ជូនពីមន្ទីរពេទ្យ ឬពីគេហដ្ឋាន ទៅ អង្គជំនុំជម្រះ ដើម្បីចូលរួមក្នុងសវនាការសាធារណៈនានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងខ្លួន³⁷។

៣៥. នៅក្នុងការកត់សំគាល់របស់ខ្លួន អៀង សារី គូសបញ្ជាក់ថា ប្រសិនបើខ្លួនជាកម្មវត្ថុនៃការ ដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមវិធានការឃុំខ្លួននៅក្នុងផ្ទះ ដោយភ្ជាប់ជាមួយលក្ខខណ្ឌចាំបាច់នោះ មិនត្រូវមាន ការព្រួយបារម្ភទាក់ទងនឹងសន្តិសុខរបស់ខ្លួន ពីការធានាវត្តមានរបស់ខ្លួនសម្រាប់តុលាការ ឬការថែ រក្សារបៀបរៀបរយសាធារណៈទេ³⁸។ ក្នុងរឿងនេះ គាត់មិនបានបង្ហាញភស្តុតាងថ្មីណាមួយដើម្បី គាំទ្រដល់ការអះអាងនេះទេ គឺបានត្រឹមតែរំលឹកឡើងវិញ និងធ្វើការអត្ថាធិប្បាយបន្ថែមពីការ កត់សំគាល់ដែលខ្លួនបានដាក់ជូនអង្គបុរេជំនុំជម្រះ រួចហើយ និងវាយប្រហារទៅលើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះប៉ុណ្ណោះ។

៣៦. សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្លួនច្បាស់ពីសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងបញ្ជាក់បន្ថែមថា ខ្លួនមិនមើលឃើញមានលក្ខខណ្ឌសមហេតុផល ណាមួយ ដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងការឃុំខ្លួននៅក្នុងផ្ទះ អាចធានាបាននូវលក្ខខណ្ឌកំណត់នៅក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ៣ ដល់វាក្យខ័ណ្ឌ ៥ នៃវិធាន ៦៣(៣)(ខ) ដូចវិធានការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នទេ។ ក្រៅពីនេះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត កត់សំគាល់ឃើញថា វាជាការចាំបាច់ដែលលក្ខខណ្ឌមួយក្នុងចំណោម លក្ខខណ្ឌប្រាំដែលមានចែងនៅក្នុងវិធាន ៦៣(៣)(ខ) ត្រូវបានបំពេញដើម្បីឱ្យវិធាននេះអាចអនុវត្ត បាន និងថាចំពោះរឿងនេះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត សម្រេចយកលក្ខខណ្ឌចំនួនបី។

³⁷ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដដែល កថា. ១២២។

³⁸ C23/3 ការកត់សំគាល់របស់មេធាវីការពារក្តីប្រឆាំងនឹងការពន្យារពេលការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨, 00235370-00235379 (អង់គ្លេស) កថា. ១៨, ២២, ២៦។

ការកន្លងផុតនៃពេលវេលា

៣៧. ពេលវេលាដែលកន្លងផុតទៅ គឺជាកត្តាមួយសម្រាប់យកមកធ្វើការពិចារណា ដើម្បីសម្រេចពីលក្ខណៈសមស្របនៃការរក្សាការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នរបស់ជនត្រូវចោទ។ ពេលវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នដែលកន្លងផុតទៅ នឹងមិនត្រូវបានចាត់ទុកថាមិនត្រឹមត្រូវទេ ប្រសិនបើមានភស្តុតាងបង្ហាញថា នីតិវិធីប្រព្រឹត្តទៅដោយមានការយកចិត្តទុកដាក់។ ដើម្បីវាយតម្លៃពីរបៀបដឹកនាំនៃកិច្ចស៊ើបសួរនេះ និងដោយប្រៀបធៀបទៅនឹងយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការអឺរ៉ុបសម្រាប់សិទ្ធិមនុស្ស លើបញ្ហារយៈពេលសមស្រប សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត យល់ឃើញថា វាជាការចាំបាច់ដែលត្រូវគិតដល់អង្គហេតុទាំងមូល និងជាពិសេសអំពីភាពស្មុគស្មាញខាងអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់នៃរឿងក្តី ការប្រព្រឹត្តរបស់អាជ្ញាធរតុលាការ និងឥរិយាបថរបស់ភាគី³⁹។

៣៨. នៅក្នុងរឿងនេះ ជនត្រូវចោទ ត្រូវបានជាប់ឃុំអស់រយៈពេលប្រមាណជាជិត ១២ ខែ។ រយៈពេលនេះ មិនមានលក្ខណៈហួសហេតុទេ បើគិតពីទំហំនៃកិច្ចស៊ើបសួរ ភាពស្មុគស្មាញ និងភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃបទឧក្រិដ្ឋដែលបញ្ជូនមកសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត⁴⁰។

៣៩. ចាប់តាំងពីបើកការស៊ើបសួរមក សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បានដឹកនាំការស៊ើបអង្កេតទៅលើបទឧក្រិដ្ឋទាំងនេះ។ ហេតុនេះហើយ ចាប់តាំងពីសម្រេចឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបណ្តោះអាសន្នមក សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បានប្រមូលភស្តុតាងជាច្រើន ទៅតាមសំណើសុំរបស់ភាគីនានា ឬទៅតាមការផ្តួចផ្តើមរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ និងបានសួរចម្លើយជនត្រូវចោទផ្សេងទៀត ជាពិសេសអំពីតួនាទី របស់

³⁹ CEDH, ដីកា *Frydlender ទល់នឹង France* ចុះថ្ងៃទី ២៧ មិថុនា ២០០០, លេខ ៤៣; CEDH ដីកា *Pelissier និង Sassi ទល់នឹង France* ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែមីនា ឆ្នាំ ១៩៩៩ , លេខ ៧១; CEDH ដីកា *Vernillo ទល់នឹង France* ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៩១, លេខ ៣៤។

⁴⁰ នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ និងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមរបស់ខ្លួន សហព្រះរាជអាជ្ញាបានបើកការស៊ើបអង្កេតបឋម លើបុគ្គលប្រាំរូប ចំពោះអំពើដែលបានប្រព្រឹត្ត នៅលើទឹកដីកម្ពុជាទាំងមូលក្នុងអំឡុងពេលដែលស្ថិតនៅក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ អ.វ.ត.ក និងបានស្នើបទចោទប្រកាន់បទឧក្រិដ្ឋជាតិ និងអន្តរជាតិជាច្រើន និងស្មុគស្មាញ [លុប]។

អៀង សារី។ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សីចំនួន ១៤៦ ត្រូវបានដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿង ដែលក្នុង ចំណោមនោះ មានមួយចំនួនបានផ្តល់ព័ត៌មានអំពីតួនាទីដែលជនត្រូវចោទមាននៅក្នុងរបប។

៤០. ជាពិសេសនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការស្តាប់យកចម្លើយនៅថ្ងៃទី [លុប] សាក្សី [លុប] ក្នុងនោះបានបញ្ជាក់ថា អៀង សារី បានដឹងពីការបោសសំអាតទ្រង់ទ្រាយធំនៅក្រសួងការបរទេស និងមានតួនាទីជាអ្នកសម្រេចនៅក្នុងក្រសួងរបស់ខ្លួន⁴¹។

៤១. លើសពីនេះទៀត ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសជាច្រើនកំពុងត្រូវបានអនុវត្ត។ ជាចុងក្រោយ ជនត្រូវចោទក៏ត្រូវបានសួរចម្លើយផងដែររហូតដល់ពេលដែលខ្លួនរក្សាសិទ្ធិនៅស្ងៀមមិនឆ្លើយ។ សិទ្ធិ នៅស្ងៀម គឺជាសិទ្ធិត្រូវបានទទួលស្គាល់ និងមិនអាចជំទាស់បាន ប៉ុន្តែការធ្វើដូច្នោះ វាមិនបានចូលរួម ចំណែកដល់ការពន្លឿននីតិវិធីទេ។

⁴¹ [លុប]។

៤២. យោងតាមការបកស្រាយខាងលើ ពេលវេលាដែលកន្លងផុតទៅ មិនបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ ចរិតលក្ខណៈចាំបាច់នៃការរក្សាការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននោះទេ។

៤៣. សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតយល់ឃើញថា វាមានហេតុផលសមស្រប ដែលអាចនាំឱ្យជឿបាន ថា អៀង សារី បានប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋដែលគាត់ត្រូវបានចោទប្រកាន់ ហើយដោយយោងទៅលើសំអាង ហេតុផល ដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ វាជាការចាំបាច់ដែលត្រូវរក្សា អៀង សារី ឱ្យបន្តនៅក្នុងការឃុំ ខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។

អារម្ភស្រីយបេតុនេះ

សម្រេច បន្តរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន **អៀង សារី** ក្នុងរយៈពេលអតិបរមា ចំនួនមួយឆ្នាំបន្ថែមទៀត ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃវិធាន ៦៣.៦.ក). នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៨

សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
Co-Investigating Judges
Co-juges d'instruction